

KORRALDUS

Keskkonnaloa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades taotleja Verston Eesti OÜ 17.04.2026 esitatud keskkonnaloa taotlust ja võttes aluseks maapõuseaduse (*MaaPS*) § 48, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (*KeÜS*) § 41 lg 1 p 4, lg 5, haldusmenetluse seaduse (*HMS*) § 53 lg 2 p 2 ja 3, § 61 lg 1 **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. Anda taotlejale Verston Eesti OÜ tähtajaline keskkonnaluba nr KL-527737 15 aastaks kehtivusega kuni XX.XX.2041 aadressil Kuuda (katastritunnus 69701:005:1566), Taudsa küla, Rõuge vald, Võru maakond asuvale Nogopalu VI liivakarjääri mäeeraldisele maavara kaevandamiseks.

1.2. Määrata keskkonnaloale nr KL-527737 kõrvaltingimused lähtuvalt käesoleva korralduse peatükis 3.4 "Kõrvaltingimuste seadmine" toodust.

1.3. Korraldus jõustub taotlejale Verston Eesti OÜ teatavakstegemisel.

2. ASJAOLUD

2.1. Taotluse läbivaatamine

2.1.1. Verston Eesti OÜ esitas 16.03.2026 Keskkonnaametile taotluse nr T-KL/1032551 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS numbriga DM-135968-1). Nõuetekohane taotlus nr T-KL/1032551-2 (registreeritud KOTKASes numbriga DM-135968-8) esitati 17.04.2026. Menetluse aluseks on 17.04.2026 esitatud parandustaotlus nr T-KL/1032551-2 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS numbriga DM-135968-8; edaspidi *taotlus*).

Verston Eesti OÜ taotleb Nogopalu VI liivakarjääris Püssapalu kruusamaardla täiteliiva aktiivse tarbevaru ploki 51 kaevandamiseks keskkonnaluba. Alal asub varasemalt kaevandamiseks avatud liivakarjäär, kus kehtis perioodil 13.12.2013–13.12.2023 keskkonnaluba nr L.MK/323519. Keskkonnaluba ei pikendatud õigeaegselt, mistõttu taotletakse alale uut keskkonnaluba 15 aastaks.

Taotletav Nogopalu VI liivakarjäär asub Võru maakonnas, Rõuge vallas, Taudsa külas, eraomandisse kuuluval Kuuda (katastritunnus 69701:005:1566, 100% mäetööstusmaa) katastriüksusel. Taotletava mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaa pindala on 5,10 ha.

Taotletava mäeeraldisel piiril on seisuga 30.09.2022 täiteliiva aktiivse tarbevaru kogus 87 tuhat m³. Kaevandatav varu on 71 tuhat m³ ning nõlvatervikusse jääv varu on 16 tuhat m³. Maavara kaevandamise keskmiseks aastamääraks on 5 tuhat m³, maavara kasutatakse üld- ja teedehituses.

2.1.2. Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõueseaduses (*MaaPS*), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (*KeÜS*), keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses (*KeHJS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnanõuete taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnanõuete taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Riigilõiv on tasutud summas 1990 eurot 16.03.2026 riigilõivuseaduse § 136² lg 1 p 4 ja lg 2 kohaselt (redaktsioon jõustus 01.03.2026).

Keskkonnanõuete taotlust kontrollis riigiasutus, kelle ülesanne on tagada riigi geoloogiaalane pädevus – Eesti Geoloogiateenistuse 23.03.2026 kiri nr 13-1/26-474 (registreeritud keskkonnanõuete infosüsteemis KOTKAS 24.03.2026 nr DM-135968-2).

2.1.3. Mäenduselised tingimused Kuuda (katastritunnus 69701:005:1566) katastriüksusel kaevandamise jätkamiseks on head, kuna tegemist on endise karjääriga. Seletuskirja kohaselt on mõnekümne aasta jooksul väljatöötatud kaevandamistehnoloogia ning olemas on vajalik infrastruktuur ja juurdepääsuteed. Idas, läänes ja põhjas asuvad karjäärid. Kasulikkude kihti kattev katend on varasema kaevandamise käigus mäeeraldiselt kooritud ning ladustatud erakinnistu kagupiirile.

Ümbruskonna maad on valdavalt kasutuses maatulundusmaana (metsa- ja põllumaad). Tegemist on hajaasustusalaga, piirkonnas esineb võrdlemisi palju majapidamisi. Maa- ja Ruumiameti eluhoonete andmekogu põhjal asub lähim majapidamine ca 320 m kaugusel idas, Veteaotuse katastriüksusel (katastritunnus 69701:005:0193). Nogopalu VI liivakarjääri töötamine ei piira ümbruskonna põllumaadade kasutamist ega metsa majandamist, välja arvatud konkreetsel karjäärialal.

Taotletav Nogopalu VI liivakarjääri mäeeraldisel külgneb idast Nogopalu III kruusakarjääriga (loa nr L.MK/327738, omanik: Verston Eesti OÜ; kehtivusaeg 30.12.2016-29.12.2031) ja läänest Nogopalu IV kruusakarjääriga (loa nr L.MK/330498, omanik: OÜ Aigren; kehtivusaeg 14.08.2018-14.08.2033). Ca 286 m kaugusel ida suunas asub ka Nogopalu VIII kruusakarjäär (loa nr L.MK/328018, omanik: Verston Eesti OÜ; kehtivusaeg 26.10.2016-26.10.2031).

Taotletavast Nogopalu VI liivakarjääri mäeeraldisest põhjas asuvad Nogopalu kruusakarjäär (loa nr L.MK/327844, omanik: Verston Eesti OÜ; kehtivusaeg 12.07.2016-11.07.2031) ja Nogopalu X liivakarjäär (loa nr KL-519359, omanik: Mäekundi talu OÜ; kehtivusaeg 02.10.2023-02.10.2038).

Taotletavast Nogopalu VI liivakarjääri mäeeraldisest lääne suunas ca 200 m kaugusel asub Nogopalu V kruusakarjäär (loa nr L.MK/322232, omanik: OÜ Aigren; kehtivusaeg 28.08.2012-26.02.2041), ca 540 m kaugusel asub Nogopalu IX liivakarjäär (loa nr KL-514058, omanik: Pächter Halduse OÜ; kehtivusaeg 08.12.2021-08.12.2036) ja ca 218 m kaugusel asub Nogopalu

VII karjäär (loa nr L.MK/323535, omanik: OÜ Aigren; kehtivusaeg 09.12.2013-09.12.2028).

Taotletavast mäeeraldisest kaugemal kui 500 m asuvad veel Nogopalu XI liivakarjäär (loa nr KL-520157, omanik: MPI Kivipaigaldus OÜ; kehtivusaeg 27.03.2024-27.03.2039), Rasva kruusakarjäär (loa nr L.MK/318686, omanik: Aare Randla; kehtivusaeg 19.04.2010-19.04.2040) ja Utessuu liivakarjäär (loa nr L.MK/318728, omanik: aktsiaselts TREF; kehtivusaeg 28.04.2010-28.04.2040). Ca 280 m kaugusel asub ka Nogopalu XII liivakarjäär (loa nr KL-527431, omanik: Andres Pajumets; kehtivusaeg 02.09.2026-02.09.2041).

Taotletavast mäeeraldisest ca 10 km kaugusel kirdes kulgeb Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa riigi põhimaantee nr 2 ja lõunas asub Rõuge-Vastseliina kõrvalmaantee nr 25132. Taotletav mäeeraldis ja selle teenindusmaa jäävad vähemalt 16 m kaugusele tee servast. Väljavedu jätkub ja toimub seletuskirja kohaselt Nogopalu kruusakarjääri põhjaosas olevalt mahasõidult.

Teega paralleelselt kulgevad sideehitis maismaal ELA004 (id 15523143) ja elektrimaakaabelliin AXPk.4x95 (id 15248527), mille kaitsevöönditega mäeeraldisel kattumist ei ole.

Nogopalu VI liivakarjääri mäeeraldisel teenindusmaal ei asu Natura 2000 linnu- ega loodusalasid, looduskaitsealasid, kaitstavaid looduse üksikobjekte ning kultuurimälestisi. Lähim must-toonekure elupaik (KLO9128272) asub taotletavast Nogopalu VI liivakarjäärist ca 8,56 km kaugusel, mäeeraldisest ca 900 m kaugusel asub värbkaku elupaik (KLO9133014), mäeeraldisest ca 794 m kaugusel asub saarma elupaik (KLO9110711).

Taotletava Nogopalu VI liivakarjääri mäeeraldisel asub III kaitsekategooria kaitsealuse liigi kaldapääsukese elupaik (KLO9134814).

Taotletavale Nogopalu VI liivakarjäärile lähim kaitseala on Haanja looduspark (registrikood KLO1000469), mis on ühtlasi kantud Natura 2000 võrgustiku alade nimekirja Haanja linnualana (registrikood RAH0000022) ja Haanja loodusala (registrikood RAH0000547). Haanja looduspark jääb taotletavast Nogopalu VI liivakarjäärist lähimas punktis ca 20 m kaugusele.

Taotletavale mäeeraldisele lähim ajaloomälestis on ca 1,4 km kaugusel Nogopalu kalmistu (mälestise registrinumber 5720), lähim arheoloogiamälestis asub ca 954 m kaugusel, selleks on maa-alune kalmistu (mälestise registrinumber 13637). Maa- ja Ruumiameti pärandkultuuri kaardirakenduse kohaselt asub lähim pärandkultuuri objekt taotletavast mäeeraldisest ca 340 m kaugusel, selleks on Raadi vennastekoguduse palvemaja (EELIS ID -1574339219), mille esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%. Maa- ja Ruumiameti ortofoto kohaselt ei ole objekt säilinud.

Lähimad vooluveekogud on Nogopalu VI liivakarjääri mäeeraldisel teenindusmaast ligikaudu 300 m kaugusele lõunasuunda jääv oja (ETAK ID 2879432) ja ca 810 m kaugusele edelasse jääv Tindi oja (ETAK ID 2879551, KKR viide VEE1004101), mille pikkus on 4,6 km ja mis suubub Tindi külas asuvasse Liinjärve. Tindi oja voolab lääne suunas. Ca 2 km kaugusel idas asub Ura oja (VEE1004300), mille pikkus on 27,3 km ja mis suubub Vagula järve. Ura oja läbib Kuuda järve (VEE2139520), mis asub taotletavast mäeeraldisest ca 2 km kaugusel idas.

Lähimad seisuveekogud on ca 130 m kaugusel asuv kaevandamise tulemusena tekkinud veekogu (ETAK ID 6412172) Nogopalu kruusakarjääri mäeeraldisel ja ca 370 m kaugusel Vetevaotuse kinnistul (katastritunnus 69701:005:0193) asuv tiik (ETAK ID 2025185). Taotletavast Nogopalu VI liivakarjäärist ca 400 m kaugusel asub Nogu karjäärilump (EELIS kood VEE2140020, kuni 25 km² valgalaga veekogu).

Geoloogilise uuringuga mõõdetud põhjaveetase on taotletava Nogopalu VI alal keskmiselt 159,40 m. Lähim puurkaev PRK0074887 sügavusega 100 m (maapinna absoluutkõrgus 180 m) asub taotletavast Nogopalu VI liivakarjäärist ca 760 m kaugusel Tepo katastriüksusel (katastritunnus 69701:005:0341). Puurkaev PRK0055532 sügavusega 46 m (maapinna absoluutkõrgus 182,5 m) asub ca 866 m kaugusel Kibera katastriüksusel (katastritunnus 69701:005:0250). Puurkaev PRK0013912 sügavusega 90 m (maapinna absoluutkõrgus 160 m) asub taotletavast mäeeraldisest ca 893 m kaugusel Saunamaa katastriüksusel (katastritunnus 69701:005:0338) ja puurkaev PRK0014321, sügavusega 84 m (maapinna absoluutkõrgus 200 m), asub ca 947 m kaugusel Koke motelli katastriüksusel (katastritunnus 69701:005:0070).

Eeldatavasti asuvad lähimad salvkaevud lähimate elamute juures, mis asuvad ca 320 m kaugusel idas Vetevaotuse katastriüksusel (69701:005:0193), ca 460 m kaugusel kagu suunas Nõiaste (katastritunnus 69701:005:0004) katastriüksusel, ca 550 m ida suunas Põrguhavva katastriüksusel (katastritunnus 69701:005:2961) ja 570 m kaugusel kagu suunas Laugamäe katastriüksusel (katastritunnus 69701:005:0285).

2.2. Taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Taotluse avalikustamine ja menetlusosaliste teavitamine

Loa andja edastas esmase taotluse 16.03.2026 keskkonnaotsuste infosüsteemi kaudu koheselt pärast selle saamist teadmiseks ja soovi korral arvamuse avaldamiseks Rõuge Vallavalitsusele (edaspidi kohalik omavalitsus; KeÜS § 43 lg 1 ja 2).

Loa andja teavitas avalikkust loa menetluse algatamisest 06.04.2026 väljaandes Ametlikud Teadaanded. Lisaks teavitas taotlejat, piirinaabreid ja mõjutatud isikuid taotluse esitamisest 06.04.2026 kirjaga nr DM-135968-3 (KeÜS § 46 lg 1 p-d 1 ja 2). Avalikustamise käigus laekus arvamusi ega vastuväiteid ei laekunud.

Loa andja otsustas jätta ajalehes teade avaldamata, kuna taotlusmaterjalide põhjal kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või -risk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi (KeÜS § 47 lg 2).

Kooskõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Nogopalu VI liivakarjääri keskkonnavalitsuse taotluse 06.04.2026 kirjaga nr DM-135968-4 Rõuge Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks tähtajaga 08.06.2026.

Rõuge Vallavalitsus pöördus 02.06.2026 e-kirjaga (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 02.06.2026 nr DM-135968-10) Keskkonnaameti poole ja palus pikendada Nogopalu VI liivakarjääri keskkonnavalitsuse taotlusele arvamuse avaldamise tähtaega kuni 03.07.2026. Rõuge Vallavalitsus tõi oma 02.06.2026 e-kirjas põhjenduseks välja, et

taotlusele arvamuse andmine on Rõuge Vallavolikogu pädevuses ning järgmine volikogu istung toimub 30.06.2026.

Keskkonnaamet nõustus 03.06.2026 kirjas nr DM-135968-11 pikendama Rõuge Vallavalitsusele arvamuse avaldamise tähtaega kuni 03.07.2026.

Rõuge Vallavalitsus edastas 01.07.2026 Rõuge Vallavolikogu 30.06.2026 otsuse nr 1-3/27 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 01.07.2026 nr DM-135968-15), milles Rõuge Vallavolikogu nõustus Nogopalu VI liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotlusega tingimuslikult. Tegevusele seati järgmised tingimused:

1.1. karjääri lubatud tööaeg tööpäevadel on ajavahemikus 8.00–19.00, sh kella 17.00–19.00 on lubatud vaid vähese müraga tegevused (nt masinate hooldustööd);

1.2. nädalavahetustel ja riigipühadel on karjääris töötamine keelatud;

1.3. mäeeraldise teenindusmaal tuleb katendivalle hooldada (niita) selliselt, et oleks takistatud umbrohu levik;

1.4. kaevandamise ja vedude perioodil (kuival ajal) niisutada karjäärisiseseid teid ja platse.

Kooskõlas haldusmenetluse seaduse § 49 lõikega 3 edastas Keskkonnaamet 01.07.2026 kirjaga nr DM-135968-16 kohaliku omavalitsuse otsuse taotlejale tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks. Keskkonnaamet märkis, et arvestab kõikide kohaliku omavalitsuse üksuse loa andmisega nõustumise tingimustega, kui neid pole vaidlustatud ja vaideotsusega muudetud. Keskkonnaamet palus esitada arvamuse esimesel võimalusel, kuid hiljemalt 15.07.2026.

Tulenevalt asjaolust, et kohalik omavalitsus edastas oma tingimusliku nõusoleku 01.07.2026, ei olnud Keskkonnaametil võimalik teha KMH algatamise või algatamata jätmise otsust tähtaegselt. Eeltoodust tulenevalt pikendas Keskkonnaamet 01.07.2026 kirjaga nr DM-135968-16 KMH algatamise või algatamata jätmise otsuse tegemise tähtaega kuni 31.08.2026, märkides, et võimalusel tehakse otsus varem.

Ettevõtte Verston Eesti OÜ ei esitanud määratud tähtaja jooksul arvamusi või vastuväiteid ega pikendanud arvamuse avaldamise tähtaega.

Taotletavast Nogopalu VI liivakarjäärist ~10 km kaugusel kirdes kulgeb Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa riigi põhimaantee nr 2 ja lõunas asub Rõuge-Vastseliina kõrvalmaantee nr 25132. Keskkonnaloa taotluse seletuskirja kohaselt on tee kaitsevööndis varu ümberhindamine kooskõlastatud Transpordiametiga. Seletuskirjas on ka välja toodud, et kuigi taotlejal on olemas Kagu Teedevalitsuse 2007. a kooskõlastus, on piiride valikul lähtutud viimasest, Transpordiameti 2025. a kooskõlastusest. Taotletav mäeeraldis ja selle teenindusmaa jäävad vähemalt 16 m kaugusele tee servast. Seletuskirja kohaselt Transpordiameti 2025. a kirjas väljatoodud ristumiskohta maavara väljaveoks ei kasutada. Väljavedu jätkub ja toimub ainult Nogopalu kruusakarjääri põhjaosas olevalt mahasõidult.

Eeltoodust tulenevalt edastas Keskkonnaamet 28.05.2026 kirjaga nr DM-135968-9 Transpordiametile Verston Eesti OÜ poolt 17.04.2026 esitatud korrigeeritud keskkonnaloa

taotluse nr T-KL/1032551-2 kooskõlastamiseks, paludes seisukoht esitada hiljemalt 11.06.2026.

Transpordiamet edastas 10.06.2026 kirjaga nr 7.1-7/26/5827-4 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 10.06.2026 nr DM-135968-13) oma nõusoleku Nogopalu VI liivakarjääris täiteliiva kaevandamiseks vastavalt Verston Eesti OÜ esitatud keskkonnaloa taotlusele. Transpordiamet märkis oma 10.06.2026 kirjas nr 7.1-7/26/5827-4 järgmist: *taotlusele viimati lisatud Kagu Teedevalitsuse kiri ei ole asjakohane kooskõlastus ning vastava kirja võiks selguse huvides loa materjalidest pigem välja jätta.*

Keskkonnaamet edastas 17.06.2026 kirjaga nr DM-135968-14 taotlejale Transpordiameti seisukoha tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks ning palus Transpordiameti 10.06.2026 kirjas nr 7.1-7/26/5827-4 esitatud märkuse alusel taotlust korrigeerida. Keskkonnaamet palus esitada korrigeeritud taotlus 14 kalendripäeva jooksul, s.o hiljemalt 01.07.2026.

Verston Eesti OÜ ei esitanud määratud tähtaja jooksul korrigeeritud taotlust.

Otsuse eelnõu avalikustamine ja menetlusosaliste teavitamine

KeÜS § 47 lõige 6 sätestab, et kui sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse menetlusse võtmise teates ei avaldatud keskkonnaloa taotluse ja selle kohta antava haldusakti eelnõu väljapaneku aega ja kohta või seisukoha ning küsimuste esitamise tähtaega ja adressaati, avaldatakse nende andmetega teade vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 2¹ sätestatud nõuetele viivitamata pärast haldusakti eelnõu valmimist. KeÜS § 47 lõige 2 sätestab, et teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa andmise taotluse kohta antava haldusakti eelnõu teate kohalikus või maakondlikus ajalehes avalikustamata, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

KeÜS § 47 lõike 2, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 48 ja § 49 lõigete 1 ja 2 alusel pani Keskkonnaamet XX.XX.2026 haldusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, määrates ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja jooksul. Lisaks teavitati asjast huvitatud isikuid XX.XX.2026 kirjaga nr DM-XXXXXXX-X.

Eelnõu avalikustamise käigus ettepanekuid või vastuväiteid laekus/ei laekunud (vt p 3.5).

Vastavalt HMS § 40 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis taotlejalt ja kohalikult omavalitsuselt XX.XX.2026 kirjaga nr DM-XXXXXXX-X arvamust või vastuväiteid keskkonnaloa andmise otsuse ja loa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest, hiljemalt kuupäevaks xx.xx.2026.

Rõuge Vallavalitsus *esitas/ei esitanud määratud tähtaja jooksul arvamusi või vastuväiteid*

Nogopalu VI liivakarjääri keskkonnaloa andmise otsuse ja loa eelnõudele. Rõuge Vallavalitsus pikendas/ei pikendanud arvamuse avaldamise tähtaega.

Verston Eesti OÜ esitas/ei esitanud määratud tähtaja jooksul arvamusi või vastuväiteid Nogopalu VI liivakarjääri keskkonnaloa andmise otsuse ja loa eelnõudele. Verston Eesti OÜ pikendas/ei pikendanud arvamuse avaldamise tähtaega.

3. KAALUTLUSED

3.1. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

KeHJS § 3 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 11 lõigete 3 ja 4 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (KMH) kohustuslik KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist, lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 1 kohaselt ei kuulu ettevõtte poolt taotletav tegevus olulise keskkonnamõjuga tegevuste loetelusse. Kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevusvaldkonda, mille täpsustatud loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005. a määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” (*KMH määrus*).

KMH määruse § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhindangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama KMH algatamise või algatamata jätmise üle.

Keskkonnaamet on andnud eelhindangu (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 10.06.2026 nr DM-135968-12), milles leiab, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

1. kavandatav tegevuskoht ei asu kaitstaval loodusobjektil ega Natura 2000 võrgustiku alal ning kavandatava kaevandamisega ei mõjutata ebasoodsalt kaitstavaid loodusobjekte ega Natura 2000 võrgustiku alasid;
2. eelhindamise tulemusena selgus, et leevendusmeetmete kasutamisel eeldatavalt ei ületata kaevandamisel piirmäärasid müra ja õhusaaste osas;
3. eelhindamise tulemusena selgus, et kaevandamine ei mõjuta väljakujunenud põhjaveerežiimi, kuna kaevandamine toimub olemasolevat veerežiimi muutmata ja reostuse teket tuleb hoolega vältida;
4. mäeeraldisel on looduslik maastik kaevandamistööde käigus hävinud, kuid see on kvalitatiivselt hiljem osaliselt taastatav maa-ala korrastamisega.
5. kaevandamine ei avalda negatiivset mõju kaitsealustele liikidele.

Keskkonnaamet jättis 17.08.2026 dokumendiga nr DM-135968-17 „Nogopalu VI liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise“ algatamata KMH Nogopalu VI liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele. Kavandatava tegevuse keskkonnameetmed ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks tuuakse välja keskkonnaloa

kõrvaltingimustena (vt p 3.4).

3.2. Kaalutlused loa andmisel

Taotluse lahendamisel ei ole loa andja seotud taotleja õiguslike seisukohtadega, vaid taotluse eesmärgiga - sellega, milliseks tegevuseks taotleja luba soovib. Tegevuse õiguslik kvalifitseerimine haldusmenetluses on loa andja ülesanne (Riigikohtu lahend 3-3-1-74-14, p 13).

Keskkonnaluba antakse tähtajaliselt, kuna kaevandamisluba antakse kuni 30 aastaks välja arvatud liiva, kruusa, järvelubja, järve- ja meremuda kaevandamiseks, kus luba antakse kuni 15 aastaks (MaaPS § 60 lg 1 ja 2).

3.2.1. Maavara kaevandamine

3.2.1.1. Lubatav tegevus

Taotlejal on vaja keskkonnaluba (seaduses ka kui kaevandamisluba) maapõuest kaevandamiseks (MaaPS § 42 lg 1). MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

3.2.1.2. Nõuded maavara kaevandamisele

MaaPS § 49 lõike 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnaloa saamiseks loa andjale taotluse. MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnaloa Keskkonnaamet.

MaaPS § 49 lõike 6 kohaselt saadab keskkonnaloa andja kaevandamise keskkonnaloa taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Koosõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Nogopalu VI liivakarjääri keskkonnaloa taotluse 06.04.2026 nr DM-135968-4 Rõuge Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks tähtajaga 08.06.2026.

MaaPS § 50 lõike 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses.

MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjätmete kohta. Taotluse seletuskirja kohaselt Nogopalu VI liivakarjääris kaevandamisel jätmeid jäätmeseaduse mõistes ei teki – alal on varasemalt kaevandatud, seega on kogu kasulikku kihti kattev katend varasema kaevandamise käigus mäeeraldiselt kooritud ning ladustatud erakinnistu kagupiirile. Kogu kasulik materjal turustatakse ning mäeeraldiselt eemaldatud katend kasutatakse karjääri korrastamiseks, võõrandatakse või realiseeritakse tootena (vastavalt koostatavale korrastamise projektile).

Karjäärialale on keelatud prügi ladustada. Keskkonnale ohtlikud jäätmed tuleb koguda teistest jäätmetest eraldi (määrdeõlid, pliiakud, patareid, õlised kaltsud jms) ja käidelda nõuetekohaselt

(viia jäätmejaama).

Eelnevale tuginedes ei ole antavale keskkonnaloale jäätmete eriosa lisamine vajalik. Juhul kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjäätmeid siiski tekib, on kohustus ka kaevandamise jäätmekava esitada ning taotleda keskkonnaloale juurde jäätmete eriosa.

KeÜS § 42 lõike 1 punkti 5 kohaselt peab keskkonnaloa taotluses märkima kavandatava tegevuse eesmärgi ja põhjenduse. Nogopalu VI liivakarjääri keskkonnaloa taotluse kohaselt on keskkonnaloa taotluse eesmärk sisuliselt pikendada tänaseks kehtetu keskkonnaloa kehtivust läbi uue keskkonnakaitseloa taotlemise, kus ainsaks sisuliseks muudatuseks on loa kehtivusaeg. Verston Eesti OÜ omas Püssapalu kruusamaardlas Nogopalu VI kruusakarjääris kaevandamiseks keskkonnaluba nr L.MK/323519 (kehtivuse periood 13.12.2013 – 13.12.2023). Keskkonnaluba ei pikendatud õigeaegselt, mistõttu taotletakse alale uut luba 15 aastaks.

Ettevõtte on taotluse seletuskirjas välja toonud, et Nogopalu maardla on olulise tähtsusega, tagades vajaliku ehitus- ja täitematerjali nii kohaliku kui ka riikliku tähtsusega üld- ja taristuehitusobjektide tarbeks.

Vastavalt strateegilises dokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“ toodud eesmärkidele ja põhimõtetele tuleb maardlate kasutusse võtmisel eelistada juba avatud maardlate maksimaalset võimalikku kasutamist, mille kohta on piisavalt vajalikku informatsiooni nii keskkonnatingimuste kui ka kaevandamise tehnoloogiliste võimaluste kohta.

Taotletav Nogopalu VI liivakarjäär asub Püssapalu kruusamaardlas, mis on üks Kagu-Eesti suurim kruusa- ja liivaleiukohti ning kus on kruusa kaevandatud alates 1962. aastast. Püssapalu kruusamaardlas on arvele võetud kokku 41 maavaravaru plokki, neist 17 ehituskruusa, 16 ehitusliiva ja kaheksa täiteliiva plokki, lisaks on määratud kuus prognoosvaru plokki (kaks ehituskruusa plokki ja neli ehitusliiva plokki).

OÜ Inseneribüroo STEIGER 2022. aastal koostatud Püssapalu kruusamaardla maavara kvaliteedi ja varu ümberhindamise seletuskirja kohaselt on uuritud Püssapalu kruusamaardlat maardla registrikaardi (registrikaart 661) järgi 32 korral. 1962. aastal tegi Eesti NSV MN ja Geoloogia ja Maapõuevarade Kaitse Valitsus kruusamaardla esmased uuringud (Nõmme, 1962). Püssapalu kruusamaardla kontuur kujunes välja aastatel 1975, 1979 ja 1988 läbi viidud otsinguhinnangutööde tulemusena (Barankina, 1976 ja 1979; Soa, 1988). Aastatel 1962-1981 vormistati tehasele “Võrukivi” ja Võru TREVile maardla kirdeosas 9 Püssapalu ja Nogopalu nime kandnud mäeeraldist, mis tänaseks valdavas osas ammendatud ja kaevealad tasandatud.

Eesti Geoloogiakeskus tegi 1994. aastal 34,8 ha suuruse Nogopalu mäeeraldise (Võru Teedevalitsus) jääkvaru arvutuse (Voitka, 1994). Eesti Vabariigi Valitsuse maavarade ja põhjavee varude komisjoni 02.02.1994. aasta istungi protokoll nr 128 kinnitas mäeeraldise varu. Eesti Maavarade Komisjoni 28.12.1995. aasta protokolliline otsus nr 95-79 tunnistas EMK 02.02.94. aasta protokolliga nr 128 kinnitatud kruusliiva varud ehituskruusa varudeks. EMK 29.05.2000. aasta istungi protokollilise otsusega nr 00-18 kanti Püssapalu kruusamaardla riiklikku maavarade registrisse pindalaga 183,12 ha. OÜ Eesti Geoloogiakeskus koostas aastal 2000 Püssapalu kruusamaardla registrikaardi nr 661.

AS Teede Tehnokeskus tegi 2002. aastal Nogopalu II geoloogilise uuringu Nogopalu karjääri laiendamiseks (Treufeldt, 2002). Uuringuruum kattus Nogopalu VI mäeeraldisega.

OÜ Eesti Geoloogiakeskus viis 2006. aastal läbi Kagu Teedevalitsuse tellimusel Nogopalu III ja OÜ Endor Transport tellimusel Nogopalu IV uuringuruumi geoloogilise uuringu (Sinisalu, 2006).

OÜ Inseneribüroo STEIGER viis 2008. aastal läbi Nogopalu VI uuringuruumi geoloogilise uuringu (Kotenjov, jt., 2008). Töö tulemusena kinnitati aktiivse tarbevaruna 190 tuh m³ ehituskruusa ja 27 tuh m³ ehitusliiva.

Aastal 2025 viidi taotletava Nogopalu VI liivakarjääri alal läbi täiendav uuring, mille tulemusena hinnati olemasolevad plokid ümber ning moodustati ühine täiteliiva aktiivse tarbevaru plokk 51 aT.

Seega on keskkonnaloa andmine Nogopalu VI liivakarjääri mäeeraldisel täiteliiva kaevandamiseks kooskõlas strateegilises dokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“ toodud juba avatud maardla maksimaalse võimaliku kasutamise eesmärgiga, tagades maavarade registris arvel oleva maavaravaru võimalikult täieliku väljamise minimaalsete kadude ja jääkidega. Taotletaval mäeeraldisel ja selle ümbruses läbi viidud geoloogiliste uuringute põhjal on taotletava mäeeraldise kohta piisavalt vajalikku informatsiooni.

3.3. Loa andmisest keeldumise aluste hindamine

Keskkonnaametile teadaolevalt ei esine loa andmisest keeldumise aluseid (KeÜS § 52 lg 1 ja 2, MaaPS § 55).

- MaaPS § 55 lõike 2 punktides 1-9 ja lõike 3 punktides 2-3 toodud asjaolusid Nogopalu VI liivakarjääri mäeeraldise, mäeeraldise teenindusmaa või nende asukohaga seoses ei esine, seega ei ole nimetatud punkte keeldumise alusena asjakohane käsitleda.

- tegevus vastab õigusaktidega sätestatud nõuetele (KeÜS § 52 lg 1 p 4, MaaPS § 55 lg 1).

- tegevusega ei kaasne keskkonnoahtu (KeÜS § 52 lg 1 p 6). Keskkonnaamet järeldas, et tegevusel puudub oluline keskkonnamõju 17.08.2026 dokumendiga nr DM-135968-17.

- tegevusega kaasnevate heidete lisandumisel ei ole keskkonnakvaliteedi piirväärtus ületatud (KeÜS § 52 lg 1 p 8, MaaPS § 55 lg 1).

- loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga, mis on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis "Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050" (MaaPS § 55 lg 2 p 10). Samuti ei tuvastatud vastuolusid teiste valdkondade eriseadustega. Nii eelhinnangus kui ka korralduses on nimetatud erinevaid aspekte, millele on vaja tähelepanu pöörata, arvestades sotsiaalse keskkonna, looduskeskkonna, liigikaitse, julgeoleku ja kultuuri valdkonna seadustes väljendatud riigi huvi.

- kohaliku omavalitsuse üksus (Rõuge Vallavalitsus) edastas 01.07.2026 Keskkonnaametile Rõuge Vallavolikogu 30.06.2026 otsuse nr 1-3/27 (registreeritud keskkonnaotsuste

infosüsteemis KOTKAS 01.07.2026 nr DM-135968-15), milles Rõuge Vallavolikogu nõustus Nogopalu VI liivakarjääri keskkonnaloa taotlusega tingimuslikult.

- tehtavad tööd ei mõjuta oluliselt ebasoodsalt kaitstavat loodusobjekti (MaaPS § 55 lg 2 p 12). KMH eelhinnangu järeldus oli, et Nogopalu VI liivakarjääri taasavamisega ei kaasne olulist keskkonnamõju.

- taotleja ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamise ega kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri päring seisuga XX.XX.2026, MaaPS § 55 lg 3 p 1).

3.3.1. Kinnistu kasutusõigus

Tegevuskoha kinnistu ei kuulu taotlejale, kuid taotleja on esitanud kinnituskirja, mis annab talle õiguse kasutada eraomandis olevat Kuuda (katastritunnus 69701:005:1566) kinnistut.

3.4. Kõrvaltingimuste seadmine

Haldusorgan võib anda haldusakti kõrvaltingimusega, milleks muu hulgas on haldusakti hilisema muutmise, kehtetuks tunnistamise või kõrvaltingimuse kehtestamise võimaluse jätmine (HMS § 53 lg 1 p 4). Haldusakti kõrvaltingimuse võib määrata siis, kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutusõiguse alusel (HMS § 53 lg 2 p 3). Keskkonnaluba on haldusaktiks, mille andmise või mitte andmise ning mille kehtivuse otsustab loa andja kaalutusõiguse alusel.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lõike 1 punkti 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kõrvaltingimused sätestatakse keskkonnaloa eriosades vastavalt asjakohasusele.

3.4.1. Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused

Rõuge Vallavalitsus edastas 01.07.2026 Rõuge Vallavolikogu 30.06.2026 otsuse nr 1-3/27 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 01.07.2026 nr DM-135968-15), milles Rõuge Vallavolikogu nõustus Nogopalu VI liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotlusega tingimuslikult. Tegevusele seati järgmised tingimused:

1.1. karjääri lubatud tööaeg tööpäevadel on ajavahemikus 8.00–19.00, sh kella 17.00–19.00 on lubatud vaid vähese müraga tegevused (nt masinate hooldustööd);

1.2. nädalavahetustel ja riigipühadel on karjääris töötamine keelatud;

1.3. mäeeraldise teenindusmaal tuleb katendivalle hooldada (niita) selliselt, et oleks takistatud umbrohu levik;

1.4. kaevandamise ja vedude perioodil (kuival ajal) niisutada karjäärisesid teid ja platse.

Kooskõlas haldusmenetluse seaduse § 49 lõikega 3 edastas Keskkonnaamet 01.07.2026 kirjaga nr DM-135968-16 kohaliku omavalitsuse otsuse taotlejale tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks. Keskkonnaamet märkis, et arvestab kõikide kohaliku omavalitsuse üksuse loa andmisega nõustumise tingimustega, kui neid pole vaidlustatud ja vaideotsusega muudetud. Keskkonnaamet palus esitada arvamuse esimesel võimalusel, kuid hiljemalt 15.07.2026.

Verston Eesti OÜ ei esitanud määratud tähtaja jooksul kohaliku omavalitsuse otsusele ettepanekuid või vastuväiteid ega pikendanud arvamuse avaldamise tähtaega.

Eeltoodust tulenevalt arvestab Keskkonnaamet Nogopalu VI liivakarjääri keskkonnaloa taotluse menetluses Rõuge Vallavolikogu 30.06.2026 otsuses nr 1-3/27 esitatud kõrvaltingimustega.

Kuna Rõuge Vallavolikogu otsuses esitatud tingimused nr 1.1, 1.2 ja 1.4 on samasisulised Keskkonnaameti 10.06.2026 kirjaga nr DM-135968-12 taotlejale ja kohalikule omavalitsusele tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks saadetud eelhinnangu eelnõus esitatud tingimustega nr 1.2.1 ja 1.2.4, ei kanta neid keskkonnaloale dubleeritult.

Rõuge Vallavolikogu 30.06.2026 otsuses nr 1-3/27 esitatud kõrvaltingimus nr 1.3 kantakse keskkonnaloale.

3.4.2. Eelhinnangus esitatud keskkonnameetmed

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõtjude eelhinnangu ning otsustanud 17.08.2026 kirjaga nr DM-135968-17 Nogopalu VI liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele jätta KMH algamata. Eelhinnangus analüüsiti karjääri tööga kaasnevate keskkonnahäiringute võimalikku teket ja levimist ning intensiivsust. Eelhinnangu lõppjärgeldusena leiti, et kavandataval tegevusel puudub oluline negatiivne keskkonnamõju. Kavandatava tegevuse mõjualana käsitleti Nogopalu VI liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaad ning ca 250-300 m ümber selle, kuna nii kaugele võib teoreetiliselt ulatuda müra või tahkete osakeste häiring.

Keskkonnahäiringute vältimiseks ja leevendamiseks esitati eelhinnangus järgmised keskkonnameetmed, millega tuleb loa andmisel arvestada:

1. maavara kaevandamine ja väljavedu on lubatud esmaspäevast reedeni vahemikus 8.00-19.00, sh kella 17.00-19.00 on lubatud vaid vähese müraga tegevused (nt masinate hooldus ja remont). Riiklikel pühadel on töötamine keelatud;
2. lähimate elamute suunale tuleb rajada katendist vallid müra leviku tõkestamiseks;
3. kaevandamistegevusest põhjustatud müra kohta kaebuste esinemise korral on keskkonnaloa omanikul kohustus mõõta mürataset aktiivse kaevandamistegevuse ja maavaraväljaveo tingimustes kaebuse esitaja katastriüksusel. Mõõtmistulemused tuleb esitada loa andjale. Müra piirväärtuste ületamisel tuleb koheselt rakendada leevendusmeetmeid ja korraldada karjääri töö selliselt, et ületamisi ei esineks;

4. tolmu tekke ja leviku tõkestamiseks tuleb sademetevaesel ajal niisutada karjääriseseid teid, väljaveo teid ja kaevandatud maavara puistanguid;
5. mäeeraldise teenindusmaal tuleb katendivalle hooldada (niita) selliselt, et oleks takistatud umbrohu levik.

Keskkonnameetmete esitamisel on arvestatud keskkonnahäiringute leevendamise võimalusi.

3.4.3. Keskkonnaloale kantavad kõrvaltingimused

Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kuna keskkonnaloa taotluse menetluses eelhinnangus toodud leevendusmeetmetele lisaks täiendavaid tingimusi ei esitatud, seab Keskkonnaamet keskkonnaloa kõrvaltingimusteks kõik 3.4.2 punktis toodud leevendusmeetmed.

Selguse huvides täpsustatakse eelhinnangus esitatud kõrvaltingimuses nr 1 lubatud tööaega järgmiselt:

1. maavara kaevandamine ja väljavedu on lubatud esmaspäevast reedeni vahemikus 8.00- 19.00, sh kella 17.00-19.00 on lubatud vaid vähese müraga tegevused (nt masinate hooldus ja remont). Riiklikel pühadel ja nädalavahetustel on töötamine keelatud.

3.5. Ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Keskkonnaloa taotlus

Nogopalu VI liivakarjääri keskkonnaloa taotluse avalikustamise käigus arvamusi ei esitatud. Asjaomaste asutuste seisukohti on käsitletud käesoleva dokumendi peatükis 2.

Loa korralduse ja loa eelnõud

Nogopalu VI liivakarjääri keskkonnaloa nr KL-527737 andmise otsuse ja loa eelnõude avalikustamise käigus ettepanekuid või vastuväiteid *laekus/ei laekunud*.

3.6. Otsekohalduvad nõuded

Loaga kaasnevad käitajal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Loa omaja peab järgima MaaPS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda loale. Olulisemad keskkonnavalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis "[Loa omaja meespea](#)".

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule

halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo